

НАУКОВО-ТЕХНІЧНА БІБЛІОТЕКА

Серед найважливіших винаходів людської цивілізації почесне місце належить бібліотекам, які зберігають творіння людського розуму — найцінніше, що залишається нащадкам від попередніх поколінь. Саме цим обумовлене ставлення до бібліотеки як скарбниці знань, яка є одним із наріжних каменів навчально-виховного середовища університету, має висококваліфікований персонал та універсальні фонди, здатні забезпечити освітній та науковий процеси навчального закладу.

Історія створення Науково-технічної бібліотеки ІФНТУНГ нероздільно пов'язана з історією розвитку навчального закладу.

У лютому 1960 р., згідно з наказом Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти СРСР, в м. Станіславі (нині — Івано-Франківськ) було відкрито загальнотехнічний факультет Львівського політехнічного інституту. А вже у червні того ж року на посаду бібліотекаря було зараховано Г. М. Гомоляко. Станом на липень 1961 р. фонд бібліотеки факультету нараховував 8369 томів навчальної літератури, 2348 примірників навчально-методичної та 1860 суспільно-політичної літератури.

У 1975 р. книгозбірня переїхала в новозбудоване приміщення на вул. Карпатській, 15. Його загальна площа становила 6800 м² і була розрахована на 750 тис. одиниць книжкового фонду. Послуги бібліотеки ставали дедалі популярнішими серед студентів та співробітників. На той час фонд книгозбірні становив 300 тис. примірників, 7000 користувачів обслуговували 32 працівники бібліотеки.

Першим директором книгозбірні в 1963 р. стала Л. В. Гуліна — висококваліфікований спеціаліст, людина щирої душі. Під її керівництвом розпочалося становлення всіх бібліотечно-бібліографічних процесів роботи Науково-технічної бібліотеки університету. Пізніше в різні роки директорами бібліотеки були: М. Ф. Іванова, І. О. Пушкарьова, Т. Є. Жураківська.

Бібліотека шанує своїх перших працівників, серед яких: К. Г. Ціх, В. О. Удінцева, К. М. Федорова, Л. В. Таргоніна, Н. А. Шаренко, Н. С. Кравченко, Н. Ф. Сидоренко, А. О. Алаєва. Значний внесок у розвиток довідково-бібліографічного апарату та бібліографічних процесів книгозбірні зробили Л. Г. Солодаренко та Г. М. Бігун. Саме вони, так би мовити, закладали фундамент бібліотеки, сприяли її розвитку, формуванню фондів, запроваджували нові форми і методи роботи з читачами. Їхні імена назавжди залишилися в історії бібліотеки.

З липня 1994 р. і до сьогодні обов'язки директора Науково-технічної бібліотеки (НТБ) виконує Я. А. Пилип — енергійний, досвідчений, кваліфікований спеціаліст, справжній ентузіаст бібліотечної справи. Їй притаманний виважений, системний підхід до вирішення складних питань функціонування книгозбірні. За її керівництва розпочалася автоматизація бібліотечно-інформаційних процесів на базі ліцензійного

Колектив науково-технічної бібліотеки, 2016 р.

програмного забезпечення АБІС «УФД/Бібліотека», розвиток додаткових послуг, запровадження нових форм і напрямів роботи.

Нині у книгозбірні університету працюють чимало ветеранів бібліотечної справи, зокрема Н. В. Гурик, Є. В. Якимів, М. А. Слободян, І. А. Думанська, М. І. Пилипів. Вони є гордістю бібліотеки і свій багатий досвід роботи передають молодим працівникам книгозбірні.

Сьогодні Науково-технічна бібліотека університету — це обласний методичний центр бібліотек ВНЗ м. Івано-Франківська.

НТБ обслуговує за єдиним читацьким квитком близько 10 тис. користувачів, відвідування становить понад 400 тис., книговидача — більше ніж 600 тис. примірників, бібліотечний фонд — понад 1 млн 200 тис. друкованих видань.

Фонд бібліотеки — універсальне зібрання наукових, навчальних, художніх, довідкових, нормативно-технічних і періодичних видань на традиційних та електронних носіях. Особливо цінними є підручники та посібники, написані вченими університету. У бібліотеці протягом багатьох років зберігаються кандидатські та докторські дисертації, захищені науковцями вишу, автореферати дисертацій.

Гордістю книгозбірні є фонд рідкісних та цінних видань, який налічує понад 1500 примірників. Серед них — старовинні книги, зокрема такі як «Геогнозия или наука о горах и горных породах» (1810), «Lehrbuch der Mineralogie» (1804), «Материалы для минералогии России» (Н. Кокшаров, 1858), «Звездный атлас для небесных наблюдений» (1891), «Геология. Общий курс лекций» (А. Иностранцев, 1899).

Структура бібліотеки об'єднує п'ять відділів: обслуговування користувачів, комплектування та обробки літератури, довідково-бібліографічний відділ, книгозберігання, інформаційних технологій. Керівництво основними напрямками роботи бібліотеки здійснюють її провідні фахівці: Л. З. Костюк, Л. В. Цок, С. М. Селезінка, О. Б. Тачинська, Л. А. Жолобок, Т. В. Степашкіна, Ю. В. Кобітович та ін.

Головну, організаційну функцію автоматизації бібліотечних процесів виконує створений у 2004 р. відділ інформаційних технологій. Його першим кроком стало створення електронного каталогу документів, який сьогодні містить понад 385 тис. бібліографічних описів.

Розвивається та активно наповнюється веб-сайт бібліотеки, який став переможцем у Всеукраїнському конкурсі бібліотечних інтернет-сайтів 2014 р. в номінації «Кращий сайт бібліотеки вищого навчального закладу».

Функціонування сайту бібліотеки дозволило створити та запровадити віртуально-довідкове обслуговування користувачів. На сайті відкрито розділ «Читальня ONLINE», де розміщено тексти видань лише для перегляду (понад три тисячі джерел). Цей розділ постійно поповнюється новою літературою.

У жовтні 2014 р. було відкрито електронний читальний зал для самостійної роботи користувачів із метою надання доступу до довідково-бібліографічної, фактографічної та повнотекстової інформації, бази даних навчальної та науково-методичної літератури.

**ПИЛИП
Ярослава Антонівна**

*Директор
бібліотеки*

Народилася в 1954 р. на Івано-Франківщині. У 1978 р. закінчила бібліотечне відділення Калуського культурно-освітнього училища, а в 1985 р. — Рівненського інституту культури.

Трудовий шлях бібліотекаря розпочала в 1970 р. З листопада 1988 р. працює в науково-технічній бібліотеці ІФНТУНГ: спочатку — на посаді завідувача відділу обслуговування користувачів, а з серпня 1994 р. очолює колектив бібліотеки університету.

Докладає зусиль до модернізації книгозбірні, впровадження електронної системи «УФД/Бібліотека», поліпшення якості обслуговування користувачів, впровадження інноваційних бібліотечних технологій.

Я. А. Пилип є головою обласного методичного об'єднання бібліотек вищих навчальних закладів освіти, членом науково-методичної бібліотечної комісії МОН України.

Нині в книгозбірні автоматизовано всі бібліотечні процеси — від прийому, обробки й обліку літератури до документовидачі, що дало змогу досягти нового рівня обслуговування читачів.

Для оперативного та змістовного забезпечення користувачів необхідною інформацією у читальних залах організують розгорнуті постійно діючі книжкові виставки. Заходи, які проводять зі студентами

Науково-технічна бібліотека ІФНТУНГ

Книги з фонду рідкісних видань

працівники бібліотеки (літературні та тематичні вечори, зустрічі за круглим столом, години духовності), спрямовані на сприяння формування у молоді громадянської відповідальності, національної та правової свідомості, високої моралі та культури, утвердження почуття патріотизму. Саме з цією метою в університеті відбуваються різнопланові просвітницькі заходи, а також в межах клубу за інтересами «Діалог», який створено в 2010 р. Гостями клубу в різний час були відомі люди Івано-Франківщини. Це і поети, і письменники, і діячі науки, і краєзнавці, і літературні критики, зокрема О. Слоньовська, Т. Прохасько, В. Шовкошитний, Я. Ткачівський, І. Бондарев, Є. Баран, М. Головатий, О. Кірацук та ін.

Перетворення бібліотеки на науково-інформаційний центр університету, її роль як провідника в інформаційному просторі вищу вимагають проведення наукових досліджень, орієнтованих на модернізацію всіх напрямів роботи. Їх результати оприлюднюють у вигляді публікацій статей, бібліографічних видань та у виступах на конференціях. Тематами досліджень останніх років є: «Аналіз ефективності використання інтернет-сайту бібліотеки в обслуговуванні користувачів», «Вивчення складу та використання активної частини книжкового фонду (розділ 622.279 «Добування природного газу») відділу книгозберігання», «Моніторинг використання технічних журналів користувачами бібліотеки», «Дослідження ефективності використання соціальних мереж у бібліотеках в умовах інформаційного середовища» (на прикладі НТБ).

Бібліотека активно реалізує видавничу діяльність, яка полягає в підготовці інформаційних видань «Бюлетеня нових надходжень», інформаційних бюлетенів «Вища школа», «Сторінками фахових видань», бібліографічних покажчиків, каталогів книжкових виставок та ін. Так, у 2013 р. започатковано серію біобібліографічних покажчиків «Університет і наука в постатях». Удосконалено видання серії каталогів «Незаслужено забуті книги» та серії «Бібліокур'єр». Зокрема, останнім часом видано:

1. Рідкісні та цінні видання у фондах науково-технічної бібліотеки (1946–1960): бібліогр. покажч. Ч. 2 / уклад. Я. А. Пилип, Л. В. Цок. – Івано-Франківськ: НТБ ІФНТУНГ, 2014. – 304 с.

Читальний зал технічної літератури

2. Олег Максимович Адаменко: (до 80-річчя від дня народження): біобібліогр. покажч. / уклад. Н. М. Ковалів, Л. М. Локотюш; ред. Л. А. Жолобок. – Івано-Франківськ: НТБ ІФНТУНГ, 2015. – 165 с. – (Серія «Університет і наука в постатях», вип. 3).
3. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу: віхи історії на сторінках періодичних видань (1967–1991): бібліогр. покажч. Ч. 1 / уклад. Н. М. Ковалів; ред. Л. А. Жолобок. – Івано-Франківськ: НТБ ІФНТУНГ, 2015. – 383 с.
4. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу: віхи історії на сторінках періодичних видань (1992–2014): бібліогр. покажч. Ч. 2 / уклад. Н. М. Ковалів; ред. Л. А. Жолобок. – Івано-Франківськ: НТБ ІФНТУНГ, 2015. – 394 с.
5. Бібліотека університету. Роки становлення: 1960–2015: (до 55-річчя НТБ ІФНТУНГ): іст. нарис / уклад. Я. А. Пилип, Л. В. Цок, Л. А. Жолобок. – Івано-Франківськ: НТБ ІФНТУНГ, 2015. – 168 с.: іл.

У Науково-технічній бібліотеці проводяться семінари, конференції, круглі столи та інші організовані університетом та бібліотекою заходи.

У 2015 р. на базі НТБ відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція «Бібліотеки ВНЗ України у процесі імплементації Закону «Про вищу освіту» та інформатизації суспільства». Учасниками конференції стали понад 130 керівників та провідних фахівців 96 бібліотек ВНЗ України, книговидавців та книгорозповсюджувачів, представників науково-дослідних та комерційних організацій. Надруковано збірник матеріалів конференції.

Відзначивши своє 55-річчя, Науково-технічна бібліотека є молодою, енергійною, сповненою творчих планів і задумів та перебуває у постійному пошуку нових підходів до процесу обслуговування користувачів, шляхів інноваційного розвитку, удосконалення своєї діяльності, розширюючи спектр бібліотечно-інформаційних послуг. Стратегічними завданнями сьогодні є вдосконалення інформаційного забезпечення навчального та наукового процесів, створення електронної повнотекстової бази даних праць науковців університету через організацію Інституційного репозитарію тощо.